

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2872

Vragen van de leden **Van der Woude** en **El Yassini** (beiden VVD) aan de Ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *de artikelen «Kansengelijkheid helpt de wetenschap vooruit» en «Nieuw onderzoeksprogramma voor kansengelijkheid en inclusie academische wereld»* (ingezonden 27 maart 2023).

Antwoord van Minister **Dijkgraaf** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (ontvangen 2 juni 2023). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 2334.

Vraag 1

Bent u bekend met de artikelen «Kansengelijkheid helpt de wetenschap vooruit»¹ en «Nieuw onderzoeksprogramma voor kansengelijkheid en inclusie academische wereld»².

Antwoord 1

Ja

Vraag 2

Bent u het ermee eens dat wetenschappers op hun individuele capaciteiten moeten worden beoordeeld en dat ieder individu het recht heeft zo beoordeeld te worden?

Antwoord 2

Ik ben van mening dat wetenschappers op hun capaciteiten moeten worden beoordeeld en dat ieder individu het recht heeft zo beoordeeld te worden. Wetenschappers kunnen naast hun individuele capaciteiten bijvoorbeeld ook beoordeeld worden op hun teamprestaties.

¹ NWO, 22 maart 2023, «Kansengelijkheid helpt de wetenschap vooruit», <https://www.nwo.nl/nieuws/kansengelijkheid-helpt-de-wetenschap-vooruit>.

² NWO, 22 maart 2023, «Nieuw onderzoeksprogramma voor kansengelijkheid en inclusie academische wereld», <https://www.nwo.nl/nieuws/nieuw-onderzoeksprogramma-voor-kansengelijkheid-en-inclusie-academische-wereld>.

Vraag 3

Bent u het ermee eens dat iemands aangeboren, fysieke identiteitskenmerken niet kunnen voorspellen welke kwaliteiten, eigenschappen, perspectieven, privileges en vooroordelen deze individuele persoon heeft of heeft gehad?

Antwoord 3

Ja, daar ben ik het mee eens.

Vraag 4

Bent u het ermee eens dat het selecteren van wetenschappers door middel van quota op basis van identiteitskenmerken niet bijdraagt aan een diversiteit van perspectieven, omdat identiteitskenmerken niets zeggen over iemands individuele eigenschappen en daarmee het perspectief van deze persoon?

Antwoord 4

Het betreft hier een onderzoek dat door NWO is gefinancierd dat dient om meer inzicht te verwerven in de kansen, beperkingen en effectiviteit omtrent quota. Het gaat dus niet om een onderzoek dat is uitgezet door het kabinet. Er zijn op het moment ook geen beleidsvoornemens om een dergelijk quotum in te voeren.

Vraag 5

Hoe verhoudt de uitspraak dat de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) de verantwoordelijkheid heeft voor een academisch veld dat een goede afspiegeling is van de samenleving zich tot het wettelijke takenpakket van NWO?

Antwoord 5

NWO ziet een gezonde onderzoekscultuur als onderdeel van de missie van NWO, namelijk het bevorderen van wetenschappelijk onderzoek van wereldklasse, met wetenschappelijke en maatschappelijke impact. NWO ziet een gezonde onderzoekscultuur als een cultuur waarin ieder talent de ruimte krijgt en mensen gerespecteerd en gewaardeerd worden om hun unieke bijdrage. De wetenschap is erbij gebaat als iedereen mee kan doen. Het vergroot de kans op verschillende perspectieven en nieuwe ideeën.

Vraag 6

Bent u het ermee eens dat de belangrijkste wettelijke taak van NWO is om de kwaliteit van wetenschappelijk onderzoek te bevorderen? Bent u het ermee eens dat andere taakopvattingen daar ondergeschikt aan zijn?

Antwoord 6

In de NWO-wet staat: de organisatie heeft tot taak het bevorderen van de kwaliteit van wetenschappelijk onderzoek alsmede het initiëren en stimuleren van nieuwe ontwikkelingen in het wetenschappelijk onderzoek. Daarmee acht ik dit de belangrijkste wettelijke taak van NWO. Bij de invulling van deze taak streeft NWO naar een gezonde onderzoekscultuur waarin ieder talent de ruimte krijgt en mensen gerespecteerd en gewaardeerd worden om hun unieke bijdrage. Ik zie geen tegenstelling tussen de NWO-taak en haar streven naar een gezonde onderzoekscultuur.

Vraag 7

Bent u het ermee eens dat het een kwalijke ontwikkeling is dat de – op zich terechte – algemene stelling dat diversiteit vaak leidt tot meer kwaliteit niet geëxtrapoleerd kan worden naar alle situaties of naar een dogma dat verplicht elk individu in klassen en groepen indeelt?

Antwoord 7

Diversiteit en kansengelijkheid zijn binnen de wetenschap van groot belang. Het vergroot de kans op verschillende perspectieven en nieuwe ideeën. Identiteitskenmerken betrekken in het beleid en onderzoek kan bijdragen aan het herkennen en bestrijden van ongelijkheid en onrechtvaardigheid. Tegelijkertijd is dit inderdaad niet in alle situaties wenselijk en moeten mensen ook niet louter beoordeeld worden op hun identiteitskenmerken. Het is dan ook zaak scherp te kijken in welke situaties dit noodzakelijk en

wenselijk is, en wat hiervoor het meest gepaste instrument is. Daarom heeft NWO hier een onderzoeksprogramma voor ontwikkeld.

Vraag 8

Bent u het met NWO eens dat geracialiseerd academisch personeel is buitengesloten in de Nederlandse academische wereld en dat verplichte quota voor deze specifieke groep daarom onmisbaar zijn? Zo ja, waarop baseert u deze stelling? Zo nee, wat vindt u ervan dat NWO dit als vaststaand feit poneert?

Antwoord 8

NWO doet niet de uitspraak dat geracialiseerd academisch personeel is buitengesloten in de Nederlandse academische wereld en dat verplichte quota voor deze specifieke groep daarom onmisbaar zijn. NWO financiert een onderzoek naar quota voor geracialiseerd academisch personeel. NWO gaat als financier niet over de details van dit onderzoek.

Vraag 9

Kunt u toezeggen dat een advies om kennisinstellingen tot quota te dwingen voor geracialiseerd academisch personeel niet wordt overgenomen?

Antwoord 9

Er is geen advies om kennisinstellingen tot quota te dwingen. Zoals ik onder vraag 4 aangaf, zijn op het moment ook geen beleidsvoornemens om een dergelijk quotum in te voeren. Mocht het onderzoek leiden tot een goed onderbouwd advies om met quota te werken, dan zal ik dit advies op zijn merites beoordelen.

Vraag 10

Hoe waardeert u de onderzoeksopzet waarbij bezien wordt hoe weerstand tegen zulke quota verminderd kan worden? Bent u het ermee eens dat zulke quota überhaupt niet wenselijk zijn en dat er dus geen weerstand verminderd hoeft te worden?

Antwoord 10

Het betreft een onderzoeksproject, waarin onder meer onderzoek zal worden uitgevoerd naar de weerstand tegen quota om bestaande patronen, structuren en processen te doorbreken daar waar zij een gezondere, inclusievere wetenschap in de weg staan (specifiek voor geracialiseerde Nederlandse onderzoekers in dit geval). Nederland kent academische vrijheid om dergelijke vragen te onderzoeken.

Vraag 11

Hoeveel geld gaat er naar het onderzoek over quota en hoe gaat dit geld besteed worden?

Antwoord 11

Zoals in de *call for proposals*³ voor het programma is opgenomen, is er per project de mogelijkheid geweest om € 325.000,- aan te vragen. Zoals op de NWO website staat, zal dit driejarige onderzoeksproject de middelen inzetten om een ondersteunend netwerk voor geracialiseerd personeel op te zetten; inzicht te verkrijgen in de succesvolle implementatie van quota in andere contexten en de weerstand hier tegen in Nederland; en deze inzichten toe te passen op de Nederlandse context.

Vraag 12

Wat zijn de eisen van NWO waar instellingen aan moeten voldoen op het gebied van beleid rondom diversiteit en inclusie?

Antwoord 12

NWO stelt momenteel geen eisen op het gebied van diversiteit- en inclusiebeleid.

³ https://www.nwo.nl/sites/nwo/files/media-files/AEAL_call_DEFDEF.pdf.

Vraag 13

Welke definitie van diversiteit hanteert het Ministerie van OCW?

Antwoord 13

Diversiteit is een concept om een verscheidenheid aan identiteiten, achtergronden, perspectieven, ervaringen en belevingen te benoemen en herkennen. Concreet gaat het vaak over de demografische samenstelling van mensen in een bepaalde context. In de praktijk wordt diversiteit vaak verbonden met mensen met specifieke minderheidsachtergronden die ondervertegenwoordigd zijn in een organisatie. Diversiteit is een feit, maar mensen moeten wel gelijkwaardig behandeld worden.⁴

Vraag 14

Welke definitie van diversiteit hanteert het Ministerie van BZK?

Antwoord 14

Diversiteit en inclusie is een belangrijk onderwerp voor het Rijk. Dit komt ook tot uitdrukking in het Strategisch Personeelsbeleid Rijk 2025⁵ waarin als focuspunt is opgenomen: Het Rijk is een inclusieve organisatie met divers samengestelde teams. Het gaat hierbij om diversiteit én inclusie. Onder diversiteit wordt verstaan: «alle zichtbare en onzichtbare verschillen tussen medewerkers». Het Rijk zet zich blijvend en op allerlei manieren in voor de bevordering en doorontwikkeling van diversiteit en inclusie. BZK heeft hierin een belangrijke rol als coördinerend ministerie.

Hoewel het Ministerie van OCW en het Ministerie van BZK niet woordelijk dezelfde definitie van het begrip diversiteit hanteren, sluiten deze definities inhoudelijk wel op elkaar aan.

Vraag 15

Kan NWO op basis van het niet voldoen aan de door NWO gestelde eisen aan instellingen het recht om in aanmerking te komen voor een NWO-subsidie ontnemen?

Antwoord 15

In de NWO subsidieregeling 2017 artikel 3.4.5 staat dat NWO, zolang de subsidie niet is vastgesteld, subsidieverlening kan intrekken of ten nadele van de begunstigde wijzigen, indien de begunstigde niet heeft voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen.

Vraag 16

Welke acties gaat u ondernemen naar aanleiding van deze berichtgeving?

Antwoord 16

Ik zie geen aanleiding om actie te ondernemen. Ik wacht de onderzoeksresultaten met interesse af.

Vraag 17

Kunt u de vragen voor het commissiedebat Wetenschapsbeleid op 18 april 2023 beantwoorden?

Antwoord 17

De vragen konden met het oog op een zorgvuldige en volledige beantwoording niet voorafgaand aan het commissiedebat worden beantwoord.

Vraag 18

Kunt u de vragen afzonderlijk beantwoorden?

Antwoord 18

Ja

⁴ OCW-agenda tegen discriminatie en racisme. Kamerstuk 30 950, nr. 318.

⁵ In het hart van de publieke zaak. Strategisch personeelsbeleid Rijk 2025. Kamerstuk 2018D39631.